BOK, WOTCHA ET SALUT! *

Mark Doel in Steven Shardlow

Prizorišče je naravnost neresnično. Hotel s petimi zvezdicami, z razgledom na pravljični grad, postavljen visoko med z gozdovi poraščene gore, ki z vseh strani varujejo jezero. Znotraj razkošje in obilje, po zgodnjem jutranjem plavanju uživamo v bogatem, ležernem zajtrku. Zunaj divja pravcati ekonomski vihar, v katerem se nacionalna valuta - dinar - vrtinči z komaj še verjetno hitrostjo... 71.660 din za vsak funt: federacija, v kateri naraščajoči nacionalizem ogroža nacionalno suverenost.

Smo na Bledu, v Sloveniji, v Jugoslaviji, udeleženci šestega bienalnega mednarodnega seminarja o teoretičnih konceptih socialnega dela in o implikacijah za izobraževanje socialnih delavcev. Seminar je organizirala Višja šola za socialne delavce Univerze v Ljubljani, novembra 1989.

Prvo srečanje

Prvo srečanje "majhne skupine". Petintrideset ljudi iz 13 različnih dežel se zbira v sobi, da bi poslušali referate o izobraževanju socialnih delavcev za prakso; referate s tako zarotniškimi naslovi, kot je recimo *"Praksa in praksa nista eno in isto"* ali "Socialno delo in upravljanje v inovativnih dejavnostih".

Naš moderator je odsoten, ker ni uspel zbrati dovolj denarja za udeležbo (Britanec, seveda), zato smo ostali brez vodstva. Številni referenti v naši skupini govorijo poleg svojega rodnega jezika samo angleško, eden govori samo francosko; mnogi udeleženci razumejo samo angleško, drugi spet samo francosko in le nekaj je takšnih, ki razumejo ali govorijo oba jezika, *un petit peu*. Na plenarnem zasedanju v Festivalni dvorani, ki stoji malo naprej ob jezeru, je bilo *de rigueur* - eno uvodno predavanje v angleščini in drugo v francoščini, mi pa smo bili deležni dvomljivih prednosti simultanega prevajanja, pri katerem slišiš besede in preslišiš njihov pomen.

V sobi, kjer se je sestala majhna skupina, smo udeleženci - 35 po številu - prepuščeni samim sebi. Slišijo se govorice, da nekateri Francozi obvladajo angleščino in se samo pretvarjajo, da je ne razumejo; govori se tudi, da se želita tej težavni skupini pridružiti dva Španca, ki govorita samo špansko. Muzanje in nestrpnost se mešata kot olje in voda. Vse kaže, da bo izbruhnil

diplomatski škandal.

Bonhomie - Dobrohotnost

Odločimo se, da se bomo razdelili v dve skupini, v angleško in v francosko govorečo. Manjša, francosko govoreča skupinica (ki je komajda še skupina, vendar smo vsi preveč olikani, da bi to glasno izrekli), zapusti sobo, vendar le zato, da bi se že čez kratek čas vrnila s prošnjo, če se nam lahko pridruži, kar sprejemo z bonhomie (dobrohotno).

Evropski duh je rešen, vendar je zato treba žrtvovati delo v skupini počasnem, utrudljivem prevajanju, besedo za besedo, ki je pogosto narobe razumljena.

Kakorkoli že, naša skupina je enotna v tem, da dopušča frankofonski element, s čimer si zaslužimo vrsto prednostnih točk med francoskimi udeleženci. Sprašujemo se, kako bi to izkoristili: morda bi organizirali poletno šolo za socialno delo v Nici? (That will do nicely, sir).

Kmalu je večer in s tem čas za pivo ("Devetdeset tisoč dinarjev, prosim!"). To pa je tudi čas za diskusije o referatih, ki smo jih slišali čez dan in za resno soočenje z dejstvom, da je za večino udeležencev angleščina drugi jezik. To pa še ni zadostna razlaga za vse težave pri komuniciranju, kajti nekateri udeleženci govorijo odlično angleščino. Bistvo problema je očitno v dejstvu, da ljudje iz različnih dežel tudi mislijo različno. Konkretno - gre za določene pojme, ki jih je mogoče enostavno prevesti, a zelo težko razumeti, kot na primer "socialno pedagogiko", termin, ki je izven Velike Britanije že skoraj *cliché*, ki pa ostaja za nas povsem nerazumljiv, tudi po popitem pivu, ki je vredno pol miljona dinarjev.

Pokaže se, da so nas združili temeljni vsakdanji problemi: ob pogovorih o tradicionalnih, radikalnih in feminističnih kritikah socialnega dela je prišlo do povezovanja med udeleženci iz različnih delovnih skupin ter med učitelji teoretičnih in praktičnih predmetov.

Štiri dni smo preživeli v svetu 1992. leta. Srečanja med učitelji socialnega dela iz 16 različnih dežel so bila vsaj toliko zanimiva kot sama tema seminarja - če ne še bolj. Prevlada angleškega jezika je ob težnji po uveljavljanju *lingue franca* še posebej vzpodbujala razmišljanje o tem, kakšne prednosti bo to prineslo Britancem, ki so vajeni masirati jezik in pomen izrečenega v mednarodnih skupinah.

Entuziazem

To misel je ovrgel udeleženec iz Švice pri zajtrku zadnji dan seminarja. Razglabljal je o tem, da Britanci tako dobro obvladajo lastni jezik, da je drugim narodom težko razkrivati rahle odtenke v pomenu besed. Na primer "I don´t mind if I do" v angleščini pomeni "oui" v francoščini. Švicar je menil, da so bili Britanci videti nadvse zavzeti in prepričani ob vseh referatih, predstavljenih v njegovi skupini, čeprav je bil med njimi tudi referat, ki je bil po splošnem mnenju popolnoma nerazumljiv; menil je, da Britanci očitno izražajo kritiko in razočaranje na način, ki je s kontinentalnega vidika preveč subtilen. Očitno je, da še nikoli ni bil član iste skušine z Mrs. Thatcher.

"Vi Britanci, omenjate Mrs. Thatcherjevo v vsakem tretjem stavku", je rekla pozorna udeleženka iz Izraela.

Cenejše pivo

Danes je sobota. Konferenca se končuje in v hotelu dajejo - lahko bi celo rekli, da mečejo proč - več kot 78.000 dinarjev za vsak funt. Pivo v hotelskem baru je zdaj že po 120.000 dinarjev, vendar nekdo oznani, da stane v bližnjem baru samo 60.000 dinarjev. V slabo založenem supermarketu v bližnji Ljubljani smo odkrili, da ga prodajajo samo po 24.600 din, plus 3.000 din za plastično vrečko, v kateri prenašaš steklenice. Razvila sva teorijo, da je ceneje, če kupuješ svoje pivo v ljubljanskem supermarketu, kar potrjuje, "da nič ni tako praktično kot je dobra teorija". Seveda pa ni prav nič praktično, ko naju med uradnim sprejemom, ki sledi nakupovanju, žvenketanje steklenic spravi v nemajhno zadrego.

Po štirih dnevih imava občutek, da sva končno dojela, kaj pomeni "socialna pedagogika" - odkrijeva pa samo to, da tega ne vedo niti sami "Evropejci".

Ganjenost

Dostojanstvo in očarljivost naših slovenskih gostiteljev in gostiteljic sta ganljivi. Jugoslavija je povsem očitno v krizi in nemogoče si je predstavljati vsakdanje strese, ki jih povzroča življenje z inflacijo. Denar - igrača v naših žepih ni več šala, temveč neznosen pritisk na naše jugoslovanske prijatelje,

ki smo ga povzročili s svojim prihodom. Ne glede na to pa so storili vse, da bi nam pomagali pri premagovanju jezikovnih ovir in prepada v mišljenju.

Pozdravljamo Gabi Čačinovič - Vogrinčič, Vido Miloševič in njune sodelavce, ki so organizirali konferenco ter se zahvaljujemo Višji šoli za socialne delavce Univerze v Ljubljani za vse gostoljublje, ki smo ga bili deležni.

Prevedla: Pavla Raposa-Tajnšek

---

* Opomba: bok je pogovorni pozdrav na Hrvaškem. meniva, da ustreza Hi!, wotcha, itd.

** Op. ur.: Tako sta dva britanska udeleženca seminarja naslovila svoje poročilo o seminarju v časopisu Social Work Today. "Bok" je očitno po posluhu zapisan hrvaški narečni pozdrav "Bog".